

יוני 2017

מבוא למדעי המדינה- 71-001-23

קורס קיץ תשע"ז – קורס השלמה לתלמידי תואר שני בלבד

סוג הקורס: הרצאה

שנת לימודים: תשע"ז מסטר: קיץ היקף שעות: 2 ש"ש
אתר הקורס באינטרנט:

מרצה: ד"ר אורי ארבל גנץ
עוזרת הוראה: הגב' לורן דגן עמוס
שעות קבלה: ד"ר ארבל-גנץ – לתאם מראש oargana@gmail.com
שעות קבלה הגב' דגן-l.d@biu.ac.il

מועדי המפגשים שיתקיימו:
7.10 - מפגש פתיחה 17:30 - תואר ראשון
18:00 - תואר שני
7.27 - מפגש פרונטאלי עם המתרגלת 18:00
8.14 - מפגש לקראת הבחינה 18:00

הקורס :

מטרות

מדע המדינה הוא הניסיון השיטתי לעיסוק בסוגיות הקשורות בחיים הפוליטיים על כל תחומיהם. הפוליטיקה נוגעת בהיבטים מרכזיים של החיים האנושיים הקבוצתיים כגון כיצד נשלטת חברה, תפקידם של המוסדות הפוליטיים, מהן הדרכים ליצירת איזון בין חיי היחיד לבין הארגון החברתי, כיצד יחולקו המשאבים בחברה ועוד. הקורס מתמקד בדמוקרטיה המערבית, המערכות הממסדיות שלה, בעיותיה ואתגריה, אך הוא גם עוסק בקשת נרחבת של משטרים מדיניים.

מטרות הקורס: הקניית ידע בסיסי בנושאים שונים ומגוונים בתחום מדעי המדינה והסוציולוגיה הפוליטית, היכרות עם תיאוריות מרכזיות וחוקרים בולטים, יכולת ניתוח טקסטים ואירועים לאור תיאוריות ומושגים נלמדים.

מבנה הקורס: אנו מתחילים במושגים היותר בסיסיים ועוברים לדיונים יותר ממוקדים, בקומות יותר גבוהות: מדיון על מהו מדע המדינה להבנת טיבה של השתתפות פוליטית ומעורבות פוליטית ואז לניתוח מושגי היסוד של הפוליטיקה: עוצמה וסמכות, וכך הלאה עד למשטרים ולהיבטים המוסדיים של הדמוקרטיה המודרנית.

הערה חשובה:

אנו מצפים מהמשתתפים בקורס לגלות ידע במה שקורה בשנה האחרונה במערכת הפוליטית והמדינית בארץ ובעולם, לפחות ברמות הבסיסיות של הידע. חשוב מאוד ללוות את הקורס בעדכונים אחר המתרחש בעזרת אמצעי התקשורת הכתובה והאלקטרונית בעברית ובאנגלית ובמיוחד אתרי אינטרנט של עיתונים מובילים.

חובות הקורס:

דרישות קדם:

1. הגשת 2 מטלות במהלך הקורס
2. בחינה

דרישות המטלות:

בשבוע השלישי של הקורס- מצאו מאמר אקדמי מחמש שנים אחרונות שקשור לאחד הנושאים שנלמדים בקורס העלו אותו למודל וסכמו בפסקה את המאמר.

בשבוע החמישי של הקורס- ניתוח מאמר על פי מקרה אקטואלי.

הנחיות יישלחו בנפרד במודל

על מנת לעמוד בדרישות הקורס, יש צורך לפנות זמן משמעותי לאורך תקופת הלימוד להתמודדות עם כמות החומר הרבה במיוחד בקורס זה. הקורס דורש עשרות רבות של שעות לימוד וחזרה.

חובות / דרישות / מטלות:

מרכיבי הציון הסופי (ציון מספרי / ציון עובר):

ביבליוגרפיה:

ד.

רשימת קריאה - על פי סדר הלימוד בחטיבות: (בקורס הקיץ נכלל רק חלק מרשימת הקריאה של הקורס הרגיל הניתן לאורך השנה, אולם את הפריטים הבאים חובה לקרוא על מנת לעבור את המבחן).

רשימת קריאה - על פי סדר הלימוד בחטיבות: (בקורס הקיץ נכלל רק חלק מרשימת הקריאה של הקורס הרגיל הניתן לאורך השנה, אולם את הפריטים הבאים חובה לקרוא על מנת לעבור את המבחן).

לחטיבה על הפוליטיקה:

רוברט דאל, "האדם הפוליטי", מתוך: ש"נ איזנשטדט, ע' גוטמן, י' עצמון (עורכים) מדינה וחברה

סוגיות בסוציולוגיה פוליטית, (תל אביב: עם-עובד, תשל"ו), כרך א' עמ' 133-158.

לחטיבה על עוצמה, סמכות ולגיטימיות:

מקס וובר, "הטיפוסים של סמכות ותיאום מחייב", בתוך: מדינה וחברה, כרך א', עמ' 3448.

ויליאם קורנהאוזר, "עילית שלטת או קבוצות וטו", בתוך: משה ליסק (עורך), סוגיות בסוציולוגיה (תל אביב: עם עובד, 1980), עמ' 143159.

לחטיבה על לאומיות:

ארנסט גלנר, לאומים ולאומיות (תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה תשנ"ד), פרק 4.
בנדיקט אנדרסון, קהילות מדומיינות – הגיגים על מקורות הלאומיות ועל התפשטותה (תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה תשנ"ט), פרק 1.

לחטיבה על פוסט מודרניות, גלובליזציה:

תומס ל. פרידמן, ה"לקסוס" ועץ הזית – הגלובליזציה – מבט אל עולם משתנה (אור יהודה: הד ארצי, 2000), עמ' 2429; 4151.
תומס ל. פרידמן, העולם הוא שטוח – העולם הגלובלי במציאות חדשה (תל-אביב: אריה ניר, 2006), עמ' 283-308.
סמואל הנטינגטון, "התנגשות הציביליזציות" בתוך: ברוך זיסר (עורך), אידיאולוגיות פוליטיות מודרניות – מקראה חלק א' (תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה, 2004), עמ' 317346.
פרנסיס פוקוימה, "קץ ההיסטוריה". בתוך: ברוך זיסר (עורך), אידיאולוגיות פוליטיות מודרניות – מקראה חלק א' (תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה, 2004), עמ' 347361.

לחטיבה על משטרים מדיניים:

סיימור מ. ליפסט, "המאבק החברתי, לגיטימיות ודמוקרטיה", בתוך: האדם המדיני (תל אביב: יחדיו, תשל"ג), עמ' 97118.
ארנד ליפהרט "דמוקרטיה התאגדותית", בתוך: בנימין נויברגר, אילנה קופמן (עורכים), דמוקרטיה ודמוקרטיזציה, כרך א' (תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה, תשנ"ח), עמ' 264284.

בהצלחה!